

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 29. kimovca 1876.

List 39.

VI. občni zbor društva sv. Cecilije.

V Gradcu 29., 30. in 31. avgusta.

(Dalje.)

3. Pervo javno zborovanje je bilo 30. avgusta ob 11. uri v tako imenovani viteški dvorani deželne hiše. Nazoči so bili knezoškof Zwerger, dvorni svetovalec Kallina kot zastopnik vlade, kaki 3 do 4 sto udov in gostov. Predsedoval je podpredsednik Koenen in pričujoče tako-le nagovoril: Kot podpredsednik cecilijanskega društva pričnem tedaj šesti občni zbor. Z Vami vred pa obžalujem, da ni našega glavnega predsednika dr. Witt-a med nami. V veliko čast in veselje si šteje celo društvo, da mu je mogoče tákrat in sicer prvičkrat v Avstriji, tu v Gradcu zborovati. To ni bilo brez težave, ker za pevske moči ni bila lahka naloga tu zadostiti vsem tirjatvam, ki se stavijo produkcijam občnega zbora. Namen društva pri občnem zboru namreč ni ta, da bi se opravilne zadeve društva vredovale, ampak da se misli in skušnje, nabrane na polji cerkvenega petja, očitno razglasijo, da se tisti, ki delajo za povzdigo in razširjanje cerkvene glasbe, v načelih vterdijo, da se nemuzakaličnim ljudem pa tudi pevovodjem skazuje prava cerkvena glasba z dobrimi produkcijami, da se dobre cerkvene skladbe tudi dobro izpeljujejo. To je namen občnega zborovanja. — Zarad tega — nadaljuje govornik — je velika škoda vsem tistim pevovodjem, ki bi se bili lahko vdeležili tega zborovanja in produkcij, pa se niso, ker ne bo jim tako lahko prišla prilika slišati toliko lepih skladb starejših in novejših mojstrov, ravno tako tudi ne bodo imeli prilike slišati lepega koralnega petja in zanimivih govorov. Dalje pravi govornik, da je treba v duhu edinosti krepko delati na polji cerkvenega petja, ker tudi tu sovražnik ne miruje, in naj veči sovražnik pa je posvetnost v sedanji tako imenovani cerkveni glasbi, ali bolj prav rečeno, v glasbi za cerkev, ker ni še vsaka muzika, ki je za cerkev pisana, tudi v resnici cerkvena. Bodimo tedaj edini v načelih od matere Cerkve odobrenih, edini v izpeljavi naših pravil, edini v namenu našega društva, ki je edino le čast Božja. Deržimo se zlatega pravila: In principiis unitas, in dubiis libertas, in omnibus charitas (v načelih edinost, v dvomih prostost, v vsem pa ljubezen), in prava cerkvena muzika bo napredovala in cvetla.

Na to stopi k govorniški mizi knezoškof Zwerger in nagovorí zbrane tako-le: Pozdravljam častite nazoče, prijatle prave cerkvene glasbe, posebno mojstre in delavce za povzdigo cerkvenega petja. Vsem tu zbranim zakličem: dobro došli! tudi tistim, ki so ta trenutek

zadržani *) nazočim biti, pa vendar sodelujejo in so v mestu, če tudi ne v teh prostorih.

Potreba, da se cerkvena glasba prenovi in oživi, je že zdavno znana. Začenši pri gregorijanskem petji je Cerkev do 17. stoletja cerkveno glasbo vodila in že v 16. stoletji je pripravila jo do naj više stopinje. Vedno pa se je morala bojevati in vojskovati, kajti vsem blagim namenom, toraj tudi cerkveni glasbi, je to lastno, da je podobna pevcem v zraku. Kakor namreč ptico njena teža vedno k tlam vleče, kakor se mora ptica vedno truditi, ne samo, da se kviško povzdiguje, ampak da nižej ne pade, ravno tako se mora tudi cerkvena glasba vedno truditi, vedno se vojskovati proti teži, ki jo k tlam vleče, to je, proti posvetni dopadljivosti. Le, ako se vedno trudi, se bo ohranila v sveti visokosti, ki ji je lastna. In tako nahajamo že v trinajstem stoletji, morda že tudi prej, cerkvene zборе, ki so se pečali z izboljšanjem cerkvene glasbe.

Naj bolj uspešno v tem oziru je delal cerkveni zbor Tridentinski. S svojimi dekreti je v 22. seji iz Cerkve slovesno vse izključil, kar je bogočastja in svetosti Cerkve nevredno, in je s svojo posebno veljavnostjo dosegel, da so bile skladbe pisane in izverševane, ki bodo vselej posebno slavo uživale, in ravno danes pri pontifikalni maši smo slišali tako skladbo. (Namreč 6glasno mašo Palestrinovo „papae Marcelli“).

In vendar je cerkvena glasba že v 18. stoletji začela bolj in bolj posvetna postajati, bila je sicer glasba za cerkev, pa ne cerkvena glasba. Pa hvala Bogu! Nekaj lét že napreduje cerkvena glasba, blagoslovljena od sv. Očeta se zopet kviško vzdiguje in današnji občni zbor društva sv. Cecilije pozdravljam kot srečno postajo na tej poti. Resnoba gregorijanskega petja je združena z živahnostjo novejših skladb, vse posvetno je izključeno iz tega petja in tako vravnano, da se duh vernih kristjanov toliko ložeje in serčneje zamore k Bogu povzdigovati. In kaj je k temu potrebno? Resna volja in stanovitnost, pridno učenje in stalno hrepenenje, pa še nekaj, in od tega še nekoliko besedi.

To nahajamo izraženo v oddelku pesmi, ki se moli v god rojstva sv. Janeza Kerstnika, „Ut queant laxis resonare fibris“, iz ktere je vzel Gvidon Areški znanih šest zlogov, ut, re, mi, fa, sol, la. Sv. Janez Kerstnik se imenuje „vox clamantis“, glas tistega, ki kliče k časti Božji, in to je morda vzrok, da so že v prvih

*) Ta čas je bilo vezovanje zlatomašnika Büchinger-ja v bogoslovskem semenišči, in veliko udov je te redke slovesnosti se vdeležilo. — Govor knezoškofov naj se, kolikor mogoče, od besede do besede objavi, sej je govoril mnogočislani Zwerger.

časih Cerkve sv. Janeza zvolili za varha ali patrona pevcev. Če tedaj sv. Cerkev pri prazničnosti želi, da se njegova hvala prepeva, opozoruje pevce v prvi štrofi, naj sv. Janeza prosijo, da jim zadobi očiščenje zadolženja njihovih omadeževanih ustnic. Solve polluti labii reatum, sancte Joannes!

Čemu to? S kakim namenom? — Da je pevec sposoben in vreden hvalo varha cerkvenih pevcev označevati, mora to storiti, kar je v unih besedah pesmi rečeno, in ravno iz te štrofe je vzel v enajstem stoletju že zgoraj omenjeni benediktinec Gvidon navedenih šest zlogov, s katerimi je glasove š kale zaznamoval. In to s posebnim namenom. Stavimo si pred oči cerkveno petje v podobi pevkinje, ki je 18 sto lét v službi v ta namen, da pri svetih skrivnostih očitne službe Božje hvalo Božjo, kolikor je človeku mogoče, vredno in sveto prepeva. Ta pevkinja mora zavoljo svoje naloge sveta biti, mlada in neumerljiva, kakor Cerkev. Kaj pravi onih šest zlogov pevcu ali pevkinji, kadar se pripravlja v cerkvi peti? Pravijo, ti nisi vredna hvalo Božjo prepevati, ti si v teku stoletij prav velikokrat se dala od posvetne slavo hlepčnosti zapeljati, da si nevredno, posvetno in nečedno prepevala; pojdi tedaj in delaj pokoro, prosi Boga, da te reši zadolženja omadeževanih ustnic, potem pridi in prepevaj čast Božjo. In tako je. Škala je spokorna pridiga za pevce, ktera jim kliče: Preden hvalo — ne kakega služabnika Božjega prepevaš, kakor je sv. Janez, ampak trikrat svetega Boga samega, moraš prej pokoro delati in Gospoda prositi, da te reši zadolženja omadeževanih ustnic — Solve polluti labii reatum — in potem pridi in prepevaj, ker nalogo imaš, da slavo Božjo prepevaš v družbi z angeljaskimi kori, cum quibus et nostras voces...

Ni se tedaj čuditi, da, ako se hoče vredno v cerkvi peti, je pred vsem potrebno serce in usta očistiti. Ni se čuditi, da je ta duhovna čistost toliko potrebna, sej je potrebna pri vsakem delu, ktero se opravlja v čast Božjo. „To kar pravični najprej stori — pravi sv. Duh — je v tem, da naj prej samega sebe obtoži“. Ako hoče Izaija vreden prerok postati, mora prej nebeški seraf njegove ustnice z živim ogljem očistiti; ako hoče mašnik daritve sv. maše vredno opravljati, mora pred vsem na tléh pred altarjem svoje greje spoznati in devetkrat k Gospodu klicati: Kyrie eleison!

Taka je pri vseh družih svetih opravilih, ako hočemo, da nas bodo posvečevale, očiščevale in k Bogu povzdigovale. Ravno to velja tudi gledé na cerkveno muziko. Ako bi bili pevci in skladatelji vselej takega duha, bi predrugačenja ali reforme cerkvene glasbe nikdar potrebno ne bilo. Kolikor čistejši so roke, ustnice in serce, toliko bolj bo Gospodu všeč vse prizadevanje, da bi se vredno njegova čast prepevala.

To želim tudi jaz slavni skupščini in vsem, ki v katoliški Cerkvi delajo za povzdigo in razširjenje prave cerkvene glasbe. Izrekujem pa vsem, ki so s svojim prihodom in sodelovanjem tudi pri nas k temu kaj pripomogli, svojo najtoplejšo zahvalo.

(Dalje sledi.)

Kam greš in kaj neseš?

V prijetnem letnem času vse potuje: cesarji in vladarji se obiskujejo; ministri izhajajo z dolzega delovanja na počitnice; v toplice gredo bolniki zdravja, kteri so se doma dolgočasili, pa kratkočasovanja iskat; — tergovci potujejo po sejnih, — študentje se v počitnicah ogledujejo po bližnji okolici, pa tudi po bolj oddaljenih krajih; — bilci (botanikarji), lekarji plezajo po planinah zeliš iskaje. Med tolikimi popotniki so vsi

prišli bližej groba, pa le malo jih je prišlo bližej nebés, kar je opomnil že nek modrijan, rekši: „Kteri pogosto potujejo, se redko zveličajo!“ Zakaj malo jih pride pobožniših, verniših, ljubezni polniših domú nazaj; torej se pogosto sliši: „Povsod dobro, doma naj bolje.“

Od kod to? Od tod, ker mnogi polno pozemeljskih zemljevidov za pot seboj vlačijo, na kterih so dežele in železnice načertane, — pa le malo njih ima potne občerte za hojo v večnost, na kterih so poznane tolovajske jame, jezera, potoki, prepadi in močvirja, razne postaje, gostilnice, zdravniki, lekarnice in toplice, in še mnogotere zveržene steze.

Kje se pa dobivajo taki listi? Jezus Kristus jih je iz nebés prinesel; svetniki so jih sprejemali, z besedo, z djanjem in s kervjo zaznamovali, in le po tih listih je moč svoj cilj doseči.

Pred vsem ti je treba potnega lista, ki ti bo odkazal sedež ob desnici Božji. In ta potni list prejme vsak katoličan pri sv. kerstu, potem ko na vprašanje: „Kaj želiš od Cerkve Božje?“ odgovori: „vero“. Sv. vera je tedaj pravi potni list za hojo v večnost; ta potni list moraš dobro hraniti, dokler Jezus Kristus k sodbi ne pride, da ga ne zgubiš, kje ne pozabiš, ne raztergaš; zakaj povém ti, da brez njega si zgubljen.

Tukaj nastane naj poglobitnejše prašanje: kam namérava to potovanje? V večnost. Zarés, na poti v večnost se znajdeš; to pot si nastopil prvi trenutek svojega življenja, in jo boš dokončal z zadnjim zdihljenjem. Vsi ljudje brez izjeme jo začno in končajo: pobožni in hudobni, knezi in berači, gospodje in hlapci, otroci in starčki. To resnico ti oznanujejo vse minljive stvari, vse kratko vživanje veselice in sveta. Torej ti bodi še eukrat ponovljeno: preskerbi se 1. z dotičnim potnim načertom, 2. s pravilnim potnim listom, 3. z natančnim zemljevidom. Gledé potnega načerta se moraš prašati: koliko časa ti je za pot odločenega? česa potrebuješ za hojo? ktere nevarnosti ti bodo kje prestat? ktere zavére te utegnejo zadrževati? v ktere zopernosti se znaš zaplesti? — Skerbni zanesljivi potni list, kteri bode veljaven zoper satana, pa pred angelom Božjim; potni list, ki je od Boga Očeta narejen, od Jezusa podpisan, od sv. Duha zapečaten, od sv. matere Cerkve v njen zapisnik vpisan, od svetnikov Božjih priporočevan. — Zadnjič si preskerbi omenjeni zemljevid, v kterem so popisane vse nevarne postaje, vsi negotovi kraji, vse tolovajske jame, zavetje tatov in roparjev Božje milosti (gnade), — prenočišča, lekarnice, zdravilne toplice in hrami za živež, ter shrani dobro v svojo potno torbico ta zemljevid, večkrat ga pregleduj, da se boš vedil nevarnih reči varovati, potrebnih pa poiskati.

Konec tvojega potovanja, kamors si namenjen, derži iz Babilona v Jeruzalem, to je, iz dežele zmešnjáv in bojov, po močvirjih nevére, hudobije in strasti v deželo, kjer bo Bog zveličanim obrisal vse solze z oči, kjer ne bo več smerti, ne žalosti, ne terpljenja. Pa na tem potovanju boš najdel veliko roparjev in tolovajskih jám. Marsiktere tolovaje nosiš v sebi, druge nahajaš tudi po svetu; torej se ti jih je v sebi in okoli sebe bati.

V sebi imaš zlobno domišljijo, nagnjenje k grešni sladnosti, k krivici, jezi, ošabnosti, nezrel in nagel razsodek, neizurjen um; tvoje oko ti zamore postati ropar tvoje naj višji lepote, tvoje nedolžnosti. Tvoje uho ti utegne biti tolovaj tvojega mirú, tvoje svete ljubezni, tvoje čednosti. Tvoje gerlo te zna zapeljati k pogrešnosti, pijanosti, zavidu in tatvini. Tvoja zavidnost, samopridnost te dervi k nespoštovanju pravic bližnjega, k tatvini; tvoj napuh k nespoštovanju ali celo k zaničevanju staršev, duhovnov in tvoje sv. Cerkve, in celo še poslednjič k odpadu.

K temu se pridružujejo tolovaji, ki so na spačenem svetu, kateri dihtí po nečimurni slavi, nevarnem bogastvu in strupeni sladnosti. Znamenit duhovni voditelj milijonov mladenčev k pravemu cilju in koncu našega življenja je že pred 1800 leti pisal: „Vam pišem, mladenči, nikar ne ljubite sveta, ne tega, kar je na svetu. Vse, kar je na svetu, je poželjivost oči, mesa in napuha; svet s svojo sladnostjo mine, kdor pa spolnuje voljo Gospodovo, ostane vekomaj.“ (Jan. II. 14.) — Mnogo jih je na tem potovanju prišlo ob neprecenljivo dušno lepoto in ceno po onih tolovajih, to je, po ljudeh, ki po lažljivih naukih, posvetnih načelih mislijo, želé, govore in ravnaajo. Ti tolovaji vabijo mladenča s tem, da se njegovi nečimernosti prilizujejo, njegovo mesenost budé, in potem ko so mu napuh v serce zasadili, mu vse hrepenenje po duhovskih rečéh ogrené in zamoré, poslednjič pa vero samo spodbijajo.

Veliki tolovaj, sovražnik človeškega zveličanja, satan, se z onimi roparji združí in vse moči napenja, da bi premnože s pomočjo roparskih tovaršev v svoje mreže zapletel, v svojo past vjel. Vsi ti tolovaji imajo tudi svoje shajališa, svoje učilnice, svoje tolovajske jame, kakor: plesiša, pivnice in kerčme, ponočne družbe, pohujšljive glediša, igravnice, maškarade (šemarije) in druge shode. Vabijo pa vanje po slabih časnikih, najemnikih in zapeljivih osebah. Njihove ostaje in prenočišča so kraji mesnih veselí, zapeljivih govorov, ponočevanja, nesramne hiše itd. Ondi se zbirajo in mlade podučujejo v duhu satanovem, zoper Boga in zoper naravo; misel na večnost se jim izbija, hrepenenje po kužljivi sladnosti pa vcepuje.

Imajo tudi svoje magazine ali zaloge: nesramne podobe (včasí ob prodajalnicah, da bi z njimi „liscé“ k sebi vabili), krivoverske biblije in druge spotikljive knjige, posojevalne knjižnice z zapeljivimi bukvami, pohujšljive liste in dnevniške, ki se lahkomišljenim za majhne denarje in večkrat celo brez plačila podtikujejo. Tako tedaj leti tolovaji na popotnike prežé, ter jih napadajo sedaj silema, sedaj tihoma in zvičajno.

Vzemi ta popotni zemljevid seboj, oživi sv. vero. Bog ti jo je dal, on je govoril in poterjeval svoje besede s čudeži in prerokbami; on govori že nad 5000 lét, in še nikoli se ni oporekel, vselej je spolnil, kar je obljubil ali žugal. Njegovi besedi so dajali aposteljni pričevanje s kervjo, njegovo vero so milijoni mučnikov s častiljivo smertjo zapečatili. Neštevilno popotnikov je s tem potnim listom sv. vere dospelo v večno domovino. Milijone prejemnih listov je sv. Cerkev že prejela o svojih otrocih, da so milostljivo sprejeti pri Bogu. Od onih pa, ki so živeli po vodilih mesa, sveta in satana, ni nobenega poterdila od ondod, njih sodba je že naprej napovedana. Glej in glej tedaj, kako boš popotoval proti neskončni večnosti, da odideš tolovajem in večni ne-reči! (Primeri „Reise-Karte für die Ewigkeit“, na Dunaju 1876.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Dobrove. Ljudstvo slovensko je verno. Jasno nam to kažejo mnogo obiskovane božje poti po vsej Kranjski. Tisuče ljudi pride vsako leto k „Mariji Pomagaj“ na Brezje, koliko jih roma na Šmarno goro in drugam. Slavno znana je tudi Božja pot k „Mariji v nebo vzeti“ na Dobrovo. Sicer ne hodijo pobožni romarji obiskovat Marije na Dobrovo celo leto, pa pride jih toliko več med „Šmarnoma“, t. j. od predvečera Marijnega vnebovzvetja do Marijnega rojstva, v katerem času se zadobijo v tej romarski cerkvi tudi popolnoma od-

pustki pod navadnimi pogoji. Ta slovesnost se pa po stari navadi sklene še le s praznikom Imena Marijnega. Letošnje leto bilo je število romarjev posebno veliko, pa bilo je zanje tudi kaj dobro preskerbljeno. V. č. gospod župnik so bili povabili č. o. Jakoba Verhovca, uda družbe Jezusove, rojenega Dobrovčana, da bi med „šmarnimi mašami“ tukaj spovedoval in pridigoval, kar je čast. oče z dovoljenjem vis. č. škofijstva tudi prevzel in z velikim trudom opravljal. Vsaki dan so bile po tri ss. maše, v nedeljo po štiri, razun ptujih duhovnov, ki so pa tudi prav pogosto dobajali. Spovedovali so vsaki dan po trije duhovni dvé do tri ure, vsako saboto popoldan pa vsaj po štiri do sedem ur, v nedeljo pa po osem in še več ur. Da je bilo to opravilo težavno, si vsakdo lahko misli, pa iz ljubezni do Boga, do blažene Device Marije in iz ljubezni do bližnjega so gg. duhovni opravljali z veseljem težavno opravilo, sej veljalo je k dobremu Pastirju pripeljati zopet veliko zgubljenih ovčic. Da je bilo število romarjev v resnici veliko, kaže nam že to, ker je bilo od velicega do malega Šmarna obhajanih čez 3800; koliko je pa bilo število onih, ki so ss. zakramente prejeli že doma in so le to romarsko cerkev obiskali. Premnogi čudeži, ki so se zgodili že na tem svetem kraju, katerih je veliko vpisanih v „spominsko knjižico“, ki se hrani v farovžu, brezštevilne milosti, ktere so pobožni romarji zadobili v tej cerkvi na prirošnjo Marijno, in prijazna lega romarske cerkve privabila je to ogromno število vernikov, in upamo, da jih bode privabila še več, posebno, ker bo cerkev zdaj znotraj vsa olepšana.

Gospod župnik, vsi vneti za čast Božjo in za slavo Marijno, sklenili so vso cerkev znotraj olepšati in jo dati presno zmalati. Prednji del, prezbiterij, bode letos že zgotovljen, velika kupla pa skoraj gotovo že drugo leto. Delo bode, kakor se do sedaj kaže, prav lepo in dobro izpeljano in pričakovati je, da bode ta olepšava cerkve, posebno pa glas milosti, ki jih Marija deli na tem svetem kraju, privabil drugo leto še večje število pobožnih Slovencev, ki se bodo tu prepričali, da Marija v resnici nikogar ne zapusti, ki k njej pribeži, ki gre nji v čast na božjo pot, ki jo na nji posvečenem kraju prosi milosti. Olepšava cerkve bo sicer veljala prav veliko, pa radodarnost pobožnih romarjev bode zmagala sčasoma vse stroške, Marija pa bo male darove prav obilo z milostmi povračevala že na tem svetem kraju, pripravila jim bo pa tudi obilno plačilo v nebesih.

Iz Gorice, 23. sept. (Od nove maše k 25letnici.) To so bili lepi dnevi pretekli teden! — Daleč okrog po Goriškem slovi pervaška rodovina Kafolova v Čepovanu (v fari Solkanski, kake 4 ure od Gorice proti severo-vzhodu). Na starem domu te občespoštovane rodovine (katere sedanji gospodar, župan Ant. K., je dobil lansko leto cesarski zaslužni križec) imajo letos novomašnika g. Frančiška Kafola, ki je 17. t. m. v čedni Čepovanski cerkvi sv. Ivana prvo sv. mašo pél. Nova maša je dandanes že sama na sebi važniša dogodka, ko nekda — zato, ker nove maše (škoda res!) čedalje redkeje postajajo in — quod rarum, carum. Letošnja Čepovanska nova maša pa je še zaradi nekih drugih okolišin spomina vredna. Med mnogimi mašniki in bogoslovci, ki so se iz vse okolice, iz Gorice in iz daljnjih krajev zbrali krog novomašnika, bil je tudi novomašnikov stric, preč. g. Štefan Kafol, nadškofijski kancelar in konzistorijalni svetovalec. On je bil mladomašniku duhovni oče in pridigar, in to ravno 25 lét potem, ko je on sam v Čepovanu novo mašo pél. Med stricem in stričnikom ni bilo druge nove maše. — Predaleč bi zašel, ko bi hotel vse popisovati ali naštevati, kar je tistega dné slavnost povelicevalo: — sla-

voloke, napiše, mlaje na visokih složjih, zastave, streljanje, ubrano zvonjenje, lepo petje, sijajni obed, umetne ognje i. dr. r. Samo to naj omenim, da je govornik — duhovni oče — govoreč o predmetu, „kaj je duhovnik človeštvu“, v vvod prav primérno vpletel (iz evangelija 15. nedelje po binkošti) Naimsko vdovo, kateri je Gospod sina od smerti obudil — primerja je jo vdovi — novomašnikovi materi, ki mu je bila tudi duhovna mati. — Stregli so novomašniku kot arhidijakon preč. gosp. kanonik in nadškofijske pisarnice ravnatelj, mona. Štefan Bensa; kot dijakon ravnatelj s Svete gore (bivši Čepovanski vikar) preč. g. Lovre Rutar, kot subdijakon g. prof. Andrej Marušič iz Gorice, kateri je bil v niži gimnaziji novomašnikov katehet. In bila je 17. sept. ravno 25. obletnica njegove posvete v subdijakona, kakor tudi mona. Bensove in Štef. Kafolove. Ta naključba in še bolj to, kar se je naslednji torek, 19. sept., godilo na Sveti gori, podajalo je Čepovanski slavnosti nekaj posebno pomenljivost.

Zbrali so se bili v Čepovanu trije sošolci in prijatli duhovnega očeta Štef. Kafola tudi z namenom, da pojdejo od prve nove maše k drugi — k svoji „sreberni“ na Sveto goro, kamor so bili povabljeni tudi ostali njihovi sopsosvečenci. Namenjeno je bilo poprej, da bi vsi, ki so se v Goriškem centralnem semenišči izšolali in bili l. 1851 mašniki posvečeni, skup prišli, Goričanje in Istrijani, ali, kar so oni obračali, je Bog drugač obrnil. 1. septembra t. l. je nenadoma umrl on, ki je imel biti gledé na petje in sploh duša 25letnici — g. Ant. Kumar (mestnega zavoda zanemarjenih mladenčev ravnatelj in katehet dekliške mestne šole v Gorici). Njegova smert, ki je vse znance pretresla, zmedla je petindvajsetletnikom vse načerte. Bilo je torej 19. sept. na Sveti gori samo 5 sošolcev prijatlov, gg.: mons. Bensa, Štef. Kafol, Jož. Kumar (vikar v Brestovici na Krasu), Andrej Marušič in Martin Zucchiatti (vikar v Gradnem v Brdih); trije drugi so bili zadržani, dva pokriva zemlja.

Glavno opravilo v spomin 25letnice je bila slovesna sv. maša, ki jo je pél preč. mons. Bensa, kateremu so vsi drugi stregli. Ceremonar je bil novomašnik g. France Kafol. Maša se je sklenila s „Te Deum-om“ (peli so ga 25letniki sami) in s „Češena si Kraljica“. Po maši so odpeli poljubilanti „Libera“ za ranjca dva tovariša. Popoldne pred odhodom so bile pred odpertim tabernakelnom (ker za izpostavo sv. Rešnjega Telesa ni bilo dovolj ljudi v cerkvi) litanije, katere so se končale z jako ginljivim „O sanctissima“ na koru. Da so 25letniki brevir skupno obmolili, se že tako vé.

Za materijalni del nenavadne slavnosti je po očetovsko skerbil mnogozaslužni g. ravnatelj, Lovre Rutar, kateri je pri obedu jubilantom tudi prav primérno napil. Da ne bi bila lopata 25letnikom že toliko verstnikov (po starosti) zasula, da ne bi ranjki Ant. Kumar še — rekel bi — gorak bil pod zemljó na Goriškem pokopališču, ki se s Svete gore vidi, — smeli bi bili 25letniki še rajši in živějše zaklicati: Sladko in prijetno je, bratom skupaj biti na tem slavnem svetišči, — skupaj biti na 25. obletnici svojega mašništva!

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

IX.

Véliká. Ogerski Slovenci. Počitnice v Celju. Misijon v Novi štifti (Novem sadu). Izlet v Solčavo. V Lókarje. V Ljubljano. V Repnje.

Po skončanem misijonu sva šla s P. Doljakom k Mariji Snežnici na krasne verhe sprelepe Vélike,

kjer bo prihodnje leto mesca avgusta sv. poslanje. Tu, v tej duhovnji živi mož za pravi prid svojega slovenskega ljudstva ves vnét. Spadala je lepa ta fara slovenska pod sekovsko nemško škofijo, kakor tudi nekaj družih čisto slovenskih še spada. Mož je delal več lét, da bi se odvezla fara od škofije, ktere viši pastir ne zná slovenski. Ali, akoravno so Pij IX rekli, da se bodo pozneje meje lavantinski, sekovski in kerški škofiji natančnije odločile, je gosp. župnik vedno naletaval na nove in nepremagljive ovére. Ali verli gospod dela in dela na vse pretége, dokler slednjič vender cilja ne doseže. Še le pred kratkim mu dovolijo sedanji verli škof dr. Zwerger, da se loči, spoznavši, da ni dobro jemati ovčicam, kar je njih, jih ponemčevati siloma, ker vender le ne gre leta 1870 ta reč več naprej, ko se narod slovenski zaveda po vsih krajih in kotih lepe Slovenije.

Vidil sem lepe kraje naših ogerskih Slovencev, luteranov in katoličan, slišal o njih žalostni osodi sedanji, kar se tiče dušnega življenja. Človeku serce kervavi, viditi pobožni narod slovenski v tako žalostnem položaju na vse strani. Pač je močno želeli, da bi en duh, en pastir vse naše ogerske brate vodil k dušnemu in teleanemu napredku kmalo, da bi vse naše milo in dobro ljudstvo bilo ene vere, enega serca po vsih krajih krasne Slovenije.

Od 28.—31. maja počitnice pri oo. kapucinih v Celju, kjer smo vidili med seboj več dni njih očeta deržavnika (provinciala), ki je ondi bival na vizitaciji.

31. maja odhod k Novi štifti*) na misijon. Visoki mlaji s slovenskimi zastavami so nam kazali, da se narod slovenski tu zaveda. Celo pri oo. frančiškanih v Nazaretu nam je naproti vihrala belo-modro-rudeča zastava s prijaznega grička Matere Božje Nazareške. Na večer smo prišli v Novo štifto, kjer so nas pod cerkvijo pozdravile z gosp. župnikom vred tri nedolžne deklice s tremi venci, iz dišečih šmarnih spletenimi, ktere so nam pri našem prihodu posamezno oddale v prvi prijateljski pozdrav.

Misijon pri Novi štifti je precej od začetka jako obiskovan. Ljudje vsi hočejo k misijonskim govorom in z največi silo ktereга primorajo, da ostane doma. Gospod fajmošter si še voza ne upajo dobiti za patra frančiškana, da bi ga kdo v Novo štifto nam za spovedovanje pripeljal iz Nazareta, iz ptuje fare morajo najeti voz. Pastir bi bil rad za denarje dobil pastirja, da bi te dni namesto njega živino pasel, da bi mogel k misijonskim govorom, a ga ne dobi nobenega nikjer. Vse vrè v cerkev.

Neki mož se je bil globoko v nogo vseká s cepinom. Četert ure ima do župne cerkve, a priti mu je nemogoče. Kaj si izmisli? Konja zajaha (morda ga pred še nikoli ni) in prijezdi v cerkev k govorom. Skor tepli so se, kdo bo mogel doma ostati, ta ali uni; kregali so se bratovski večkrat med seboj, ker nobeden ni bil pri volji doma ostati. Vsak je hotel bolj potreben biti misijonskih pridig. In tako nam je čas ko naj prijetniša zabava naenkrat minul, duhovnom in ljudem. G. dekan z Gornjega grada so dvakrat prišli k govorom, in jeli so premiáljevati, kaj, ko bi tudi jest Gornjegrajcem napravil sv. misijon. Rekli so: če taki govori ne prebijejo, potlej je pa vse zastoj. In res, prebile so krogle in kroglice sv. Ignacija naj terji serca v Novi štifti. Sozidali so se naj krasnejši tempeljni sv. Duhu v tej gorski duhovnji. Spolnile so se vošila rajnega škofa Slomáeka, želje župnikove so vresničene. Duhovnja se

*) Ta spačena beseda bi se lepo slovensko glasila: „Novi sad“, kakor imajo drugod.

je prenovila, duh Kristusov veje v njej. Naj ostane vse dni tako, mlajši naj pripovedujejo veselje svojih starih, pa tudi svoje veselje potomcem, ki so ga živili farani in faranke v Novi štifti od 1.—8. junija 1870. leta.

Mnogo lét me je serčna želja gnala viditi enkrat Švico zelenega spodnjega Štajerja, romantično Solčavo. Zdaj, ali pa morda nikoli več ne. Ako je ne potegnem zdaj iz Nove štifte čez gore, se mi znabiti res nikdar srečna prilika ne primeri. Ta misel me je vlekla siloma čez visoka berda na Kozje steze gornjegrajske in lučke. P. Kos jo je odrinil domú, P. Doljak in jaz pa se res napraviva na daljno pot v Solčavo. Koj po skončanem poslanji v Novi štifti popoldne se podava na težavno potvo, misleč, se vsaj nekoliko odpočiti s tim svojim zaželenim izletom. Dan poprej je deževalo, da je bilo joj, drugi dan popoldne pa je že sijalo žarko solnce tako vroče doli, kakor mesca avgusta v ipavski dolini. Po stermih stezah je peljala naji pot, memo globocih prepadov sva hodila ko vajena divja lovca po pečinah brezskerbno, kajti angelu varhu priporočena se nisva bala nesreče. Dolgo sva hodila — tri napovedane ure v Luče so se stegnile, da jih je postalo pét. V temnem mraku sva pri lučki župni hiši. Naravnost gori k gosp. župniku, da nama spat ne uidejo. In res, komaj je bilo — dobila sva jih, ko so se ravno spat pravljali. Bratinski sprejeta, povečerjava in greva v posteljo se odpočit in krepčat za drugi dan. Po sladkem spanju mašujeva in v spremstvu z gosp. župnikom lučkim se vzdignemo na romantično pot v Solčavo. Tik struge savinske nas pelje pot po kozjih stezah naprej. Tu pač človek ne smé pijan biti, kajti pijanost ga zná celo življenje stati, kar se je ravno pred tremi dnevi zgodilo pijanemu mladenču. Vidil sem prepad, kamor je bil padel nesrečnež v Savinjo. Pač žalostno je, tako umreti; toži se skor ljudem sočutje imeti in moliti za tacega. Srečali smo njegovega brata, ki je nezel v torbi na palici hlače, čevlje in klobuk pokojnega, ravno takrat domú od pogreba gredočega, ko smo mi v Solčavo hodili...

Pot v Solčavo je v resnici vsakoverstne romantike polna, ne čudim se, da tako radi ptujci, celo Angleži, gori hodijo. V Solčavo je vodena pot, namreč reka Savinja, ali njen vodotoč je ta pot. Zares po vodi mora voz teči naprej... po vodi, po kateri debeli hlodje plavajo, ki na svojem mestu vjeti, kadar jih je veliko skupaj, potem pa grejo naprej v Bosno in Serbijo k našim južnovzhodnim bratom Slovanom za dragi denar. Jaz se sicer nisem vozil po tej vodeni cesti, ali hodil sem pa le tik brega Savinjskega opiraje se na skalnati breg in pri vsaki stopinji gledajoč, kam mi je nogo postaviti, da se nisem na vse štiri v reko zvernili. Občudoval sem „Iglo“, presekano skalo, skoz ktere presék je edino mogoče potniku naprej po suhem péš v Solčavo. Solnce je že poldanje žarke hujše in hujše pritiskalo na skale in na nas. Želeli smo kmalo zagledati prijazni zvonik župne cerkve solčavske. In glej, pred nami stoji cerkva in zvonik. Potva je dokončana. Gosp. župnik nas prav prijazno sprejmejo, nas pogosté bratovski in celo upanje dajó, da bi znal misijon biti pri njih, kadar popravijo altarje. O, to bi bila pač dobrota velika, misijon v Solčavi. Gotovo, gori še nikoli slovenskih jezuitov ni bilo — sad bi bil obilen, vesel; rad bi potem pozabil vsih bolečin, ki sem jih terpel gori gredé.

V Novo štifto nazaj se vernivša zopet spovedujeva do odhoda čez hribe na Kranjsko, v Lokarje. V Lokarjih kratek počitek. Potem sem ostal v Ljubljani, kjer sem imel potegniti denar za glavnico k naši repinjski rezidenciji. Ostal sem, kakor po navadi, pri mil. knezoškofu. Kakor po navadi dobro sprejet, sem bil tudi letos prijazno. Mogel sem celo svoja opravila tako vre-

dit, da smo se pred mojim odhodom v kočevski Koprivnik še prej v Repnjo odpeljati zamogli, kjer jim je bila naša prihodnja rezidencija všeč, sosebno ljuba lega repinskega samostana. Prišli so tudi preč. g. prošt Jarc, katerim je bilo vse prav všeč. Odpeljali smo se potem v Lokarje, kjer so mil. knez še več ko dobro uro ostali in se prav po domače pogovarjali z vsimi.

Prečudno poboljšanje.

(Iz naj novejše dóbe.)

V poslednjem misijonu oo. redemtoristov v amerikanskem mestu P. se je veršila naslednja čisto nenavadna dogodka. Bilo je ob 11 po noči, ko utrujenje in vročina sili P. L. za trenutek spovednico zapustiti, da se v čistem zraku poživí. S trdom se je izrinil izmed goste gnječe spokornikov, ki so še tudi ob tem času obdajali spovednico; zakaj misijon se je tudi to pot prav dobro obnašal.

P. L. je bil že blizu cerkvenih vrat, kar spazi moža, kateri je imel roké naskriž, in je na steber opert stal in z nepopisljivim izrazem zaničevanja vse okrog po cerkvi opazoval. Neznani vprè zdaj oči v duhovna in viditi je bilo, kakor bi v tem edinem pogledu hotel zediniti vso svojo jezo.

P. L. si je bil svést, da to zaničevanje nima osebnega vzroka, precej misli, da veljá veri križa samega, in ves usmiljen do človeka, kateri je zmožen sovražiti Jezusa in njegov sv. križ, stopi k neznanemu in priljudno reče: „Gospod, ali vam morem v čem kaj postreči“? Obličje neznanega zagori v divjem serdu in med kletvijo reče duhovnu, da naj gre svojo pot. „Nikakor ne“, odverne P. L. določno, po nekem nezapadljivem navdajanji, „ne zapustim vas, ker niste v takem duhovnem stanu, da bi mogli sami ostati.“

„Za menoj iti je nevarno“, zakliče neznani in so ven zažene. Mesec je svetil s tistim mičnim sijanjem, katero je lastno večernemu zemljekrogu.

P. L. vidi skrivnostnega moža, s koliko ihto pred njim beži, in dasiravno ugnan od dnevnega dela, vender za njim hití iz ulice v ulico, da ga doide. „Kaj hodite za menoj“, zakriči neznani v težki sapi. „Nevarno je za vas, ako idete dalje za menoj. Svojo nespamet utegnete z življenjem plačati.“

„Vem, da vam zamorem pomagati, zato vas ne smém zapusti“, duhoven mirno odgovori.

Neznani izbruhne grozno kletev in se na novo spusti v bég. Konečno v oddaljenem kotu mesta dospé do hiše, v kateri je stanoval. Odpré vrata in hoče notri stopiti; P. L., ki je uni menil, da je deleč zadi ostal, stopi z njim notri. Od razdraženosti zven sebe izleče samokres in vstreli, pa mu odreče. Hladnokervnost duhovnova ga vidno osupne, kmali pa se oserči. „Imam še en samokres! Oba mi nista nikdar odpovedala“, zakriči in izleče drugo usmertivno orožje. Ide v sobo, P. L. gre za njim. „Ako idete za menoj v to sobo, ste otrok smerti“, se grozí básnež. Duhoven v veži sam ostane. Iz bližnje stanice zasliši vroče razgovarjanje; sliši nežen ženski glas, ki prosi in roti, poslednjič pa začuti težek životni padec. Odpré duri; vidi na tléh ležati v nezavednosti mlado gospó, zraven nje dva mala jokajoča otročiča; tam blizu pa stoji uni neznani mož z grozečim obrazom. Duhoven položi omedlelo ženo na sloniše, jo skuša pripraviti k zavednosti in vmiruje otročiča, ktera se ga oklepata, kakor bi pri njem iskala brambe pred očetom. Omedlela žena poslednjič odpré oči, duhoven ji spregovori nekoliko tolažljivih besedi in otročiča zopet k nji spravi.

Tukaj se je možu ves obraz spremenil in solze so mu pritekale iz oči. Duhoven je spazil to spremenjenje in k njemu stopil, po njegovi želji pa je šel z njim v stransko stanico. „Kaj je vsemu temu vzrok, kar sem danes vidil? Morebiti bi vam mogel pomagati“, ga odgovori duhoven. „Oče“, mu odgovori mož, „moja nadloga je velika. Rojen sem bil katoličan, ker pa ljudje našo vero sovražijo, sem postal odpadnik. Prekletstvo Božje je bilo vedno nad menoj, žugale so mi velike zgube; da bi to odvernil, vzel sem si za ženo hčer bogatega moža; on pa se je branil mi pomagati, moje tergovstvo je šlo čisto v nič in skoz štiri leta sem komaj življenje ohranil. Moj tast je bogat, moja žena njegovo edino dete. S svojo terdobo nas je pripravil k obupnosti. Namenil sem bil ta večer z ženo ga obiskati in ga pomoči prositi; imel sem odmenjeno ga ustreliti, ako bi se hotel umikati. Šel sem bil v mesto, da si oskerbim dva samokresa. Ko sem se vračal domú, me je privabilo razstavljanje vaše cerkve in mnogi tam se gnjeteči ljudje. Odkar sem prestopil (odpadel), sem bil prvi pot zopet v katoliški cerkvi. Ko ste se mi vi bližali, mi je bilo, kakor bi me bil satan obsedel; drugo vam je znano. Moja gospá je omedlela, ko sem ji samokresa pokazal. — Zdaj pa, je pristavil, „bi se rad spovedal“.

Spoved se je opravila, grešnik z Bogom spravljen, notranji pokoj duše je žarel mu na obličji, in ko je zopet stopil v prešnjo sobo, je soproga veselo osupnjena spoznala naglo spremembo, ki se je dogodila z njenim možem. „Zdaj pa hočem biti tudi jest katoličanka“, je zaklicala, „zakaj le samo prava vera je zmožna delati take čuda“.

Drugi dan se je P. L. v zadevi mladega moža obrnil do nekterih veljavnejših oseb, pa tudi tasta mu je nagnil k dobroti. Sedaj je vsa ta rodovina ena naj imenitnejših in naj premožnejših v mestu P.

(Cincin. Wahrheitsfreund.)

Razgled po svetu.

Amerikansko. Katolišk cerkven časnik iz Amerike piše: Cetertega mal. serp. je za nas v Ameriki pomenljiv dan, kajti pred 100 leti (1776) je bila samosvojnost v Filadelfiji oklicana; 100 lèt tedaj stoji naša ljudovlada (republika), in toraj smo dolžni s hvaležnostjo do Boga sledeče točke premišljevati:

„Deo gratias!“ Hvala Bogu najpred zato: Proglas samosvojnosti je nam neomejeno prostost vere in vesti prinesel, ktere nam noben Herod, noben Kajfež, ne Poncij Pilat, in noben Bizmark vzeti ne more. Nobenemu škofu se ni treba deželjski vladi uklanjati ali jo prašati in dovoljenja prositi: če smé kako cerkev zidati, šolo ali semenišče napraviti, pastirski list razposlati, duhovne posvetiti. Noben višji škof ali primas ne potrebuje vladnega privoljenja, ako hoče zarad vspešnosti vere in reda (discipline) cerkveni zbor (koncilij) sklicati. Tako zvani „kraljevi dopustek“ (placetum regium) nima pri nas veljave. Tudi smemo procesije imeti, in v cerkev iti, kakor in kadar se nam zljubi, in noben žendarm nas v tem ne moti, ne zavira, in ne prihaja v cerkev zato, da bi opazoval, kaj duhoven na leci govori, kakor se zdaj na Pruskem godi, kjer se je vladni berič pred altar vrnil, duhovna od altarja odtergal, celo Najsvetejše z umazanimi persti oskrnil in v papirju zavito odnesel.

„Deo gratias.“ Tukaj nimamo vojaškega novčenja.... Le v vojskinem času mora vsak zvest državlján svojo domovino braniti.... Toraj ne moremo Boga zadosti zahvaliti, da toliko delavnih rók poljedelstvo in obertnijo pospešuje.

„Deo gratias!“ V naši Ameriki živimo prostost govora in tiska. Zunaj v nemški deželi mora vsak dobro paziti, kar hoče govoriti in pisati; precej je žendarm za herbtom, ker Bizmark je silno občutljiv, in vsaka le nekoliko glasna besedica pri mizi v kerčmi se že raztolmači v „Bizmarkovo razžaljenje“. Ni dolgo tega, kar je bila neka šivilja, ker ni znala berzdati jezička pri kavi na neki viziti, zavolj razžaljenja Bizmarka v ječo obsojena. In kako pa je s tiskovno prostostjo v „blaženi deželi“? Časniki, ki se Bizmarku ne prilizujejo in ga vedno ne preslavlajo, morajo rameno nase paziti. Berolinska „Germania“ je bila že nad 50krat zato nadlegovana in obsojena, ker je resnico pisala. In taka se vsem godi, ki nočejo tako tancati, kakor jim Bizmark brenka. Tukaj pa živimo popolno prostost v govoru in tisku; in akoravno se pripeti, da včasí judovski in razkolniški pisachi prostost zlorabijo, vender to nič ne izdá, ker jim potem s krepkimi katoliškimi resnicami zasolimo, ne boječi se, da bi naši listi zato bili zasačeni....

Hvalimo Boga zato, da bivamo v tej prosti državi, kjer se more Cerkev brez ovir razširjati, in se vsak izmed nas po svojem stanu in poklicu smé ljube prostosti radovati.“

Tako piše Amerikanec. Da pa tudi tam še niso ravno v raju, kažejo nezmérni tudi ondotni „švindelní“ (sleparstva), razuzdanost po velikih mestih, zlasti v novem Jorku, korupcija pri vradništvu, silno razširjeno frajmavrarstvo, ktero je poslednjič jelo gledati tudi apod parkeljcev naj višega vradnika, Grant-a samega, in hoče tretí zlasti katoliške šole itd.

Drobne novice. V Wietz-u na Poznanskem so katoličani imeli tabor, kterege se je vdeležilo plemstvo in duhovstvo; obravnavale so se prašanja o volitvah in poduku delavcev. — Škofovo semenišče v Kulmu na Pruskem so prusaki zaterli. Tudi so v Gostinu cerkev in kloster Filipinov uzeli postavnim posestnikom! Ni čudo, da se pri tacih zgledih tako godi. — Španskih romarjev, ki se napravljajo v Rim, bode boje 5000. — Tudi egiptovskim turkom se v vojski z Abisinci ne godi odveč dobro; bere se zdaj, da so se Abisinci polastili Massove in razdiali Egipčanom dvé barki. — Iz Münster-a se naznanuje, da pruski kulturoborci so zaperli poprešnja škofova vradnika, gg. Haversath-a in Fierez-a. — Eden vrednikov „Germanije“, Ign. Szymanski, je v tiskovnih zadevah na mesec dni zapert v ječo. — V Erzeru je neki šola redovnic čistega spočetja, ki so jo bili razkolniki ugrabili katoličanom, le-tim nazaj dana. Vstanoval jo je patrijarh Hassun. Morebiti se armenskimi mučencem poslednjič vender kaj na boljše oberne. — V Ameriki je umeril Fipps, bogataš s 400 milijoni! Sreča, da taki samigrabeži ne morejo bogastva seboj na uni svet odnesti; sicer bi na zadnje ves svét gole rebra kazal. — V nedeljo 24. sept. je bil v Solnogradu novi nadškof posvečen po praškem kardinalu in nadškofu Švarcenbergu, ki je bil tudi poprej nadškof solnograški. — V avstrijskem hospicu v Jeruzalemu je bilo preteklo leto sprejetih 155 romarjev, ki so počezno po 10 dni ondi bivali.

Cret in sad zveste molitve.

Zahvale.

Če tudi še nisem prav do čistega ozdravel, kar je v mojih letih komaj pričakovati, se mi je vender tako znatno zboljšalo, odkar sem bil v Dan. priporočen, da ne morem dosti hvaležen biti Bogu neskončno dobrotnemu, Naši ljubi Gospej presv. Serca, in tudi bra-

tovšini, ki mi je pomoč izmolila. Čast bodi Bogu! Češena Marija!

F. K., duhoven ljublj. šk.

Prošnje.

Št. 1. Neki razuzdan mladeneč, da bi se hitro spreobrnil ter se ne pogubil, bodi v bratovsko molitev N. lj. G. priporočen.

Št. 2. Z Gorenjskega. Že dolgo časa na nogi hudo bolehen duhoven se živo priporoča v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca in posebej tudi sošolcem od leta 1846.

Št. 3. Iz Štajarskega so prav serčno priporočeni:
a) Nekdo za pomoč v telesni bolezni za zdravje, da bi mogel delati, in v dušni potrebi zoper neko hudo strast, da bi se čisto poboljšal in spokoril. b) Gerdi kletvi in pijanosti vdana žena, da bi se spreobrnila. c) Mlada oseba že z večletno hudo božjastjo, da bi se ozdravila in mogla služiti, če je Božja sveta volja.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Vinotok. — Oktober.

1. **Nedelja XVII** po binkošti. Evangelij: „Ktera je naj večji zapoved v postavi?“ (Mat. 22.) — *Roženkranska nedelja*. Ta praznik je bil ustanovljen l. 1573 od papeža Gregorija XIII v spomin zmage krščanskega brodovja (ladij ali bark) čez Turke na morju pri otoku Lepantu. — Sv. *Remigij*, remski škof spozn. † l. vinotoka 533, v 94. l. starosti in v 70. l. višega pastirstva.

2. **Ponedeljek**. Sv. *Leodegar*, škof v Avtunu na Francoskem, sprič. (Glej Danico predlansk. l. List 39.) — Sv. *Gerin*, brat sv. Leodegarda, je bil s kamenjem pobit l. 678. — Sv. *Teofil*, menih v Carigradu, je bil od brezbožnega cesarja Leona Izavra zavoljo češenja svetih podob neusmiljeno raztepen in pregnan.

3. **Torek**. Sveta *Evalda*, mašnika misijonarja, sta prišla v 7. stoletji iz Angleškega na Saksosko, kjer sta bila od nevernikov umorjena. — Sv. *Maksimilijan*, škof Bagajenski v Afriki, je silno veliko terpel od krivovercev donatistov, poslednjič je bil iz visocega stolpa veržen, kot mertev popušen, in je potem v Gospodu zaspal. — Sv. *Alovin*, spokornik. † l. 653.

Danes je polna luna ob 11. uri 54. m. dopoldne.

4. **Sreda**. Sv. *Frančišk Asiski*, ustanovnik manjših bratov, frančiškanov in kapucinov. † 4. vintoka 1226. — Sv. *Krišp*, poglavar judovske shodnice v Korintu na Greškem, je veroval v Gospoda z vso svojo hišo (Djan. apost. 18, 8.), in sv. *Kaj*; njih se spominja sv. apostelj Pavel, da sta bila od njega keršena. (I Kor. 1, 14.) — Sv. *Petronij*, škof v Boloniji na Laškem, sloveč z ukom, čudeži in svetostjo. † 450. l.

5. **Četertek**. Sv. *Placid*, učenec sv. Benedikta, je bil v Mesani na Sicilijanskem s svojimi 36 terimi tovariši vred v samostanu od morskih roparjev umorjen l. 539. — Sv. *Karitina*, devica, je bila pod cesarjem Dioklecijanom z ognjem žgana in v morje veržena, pa je zdrava prišla iz morja; po tem je po odsekanih rokah in nogah v molitvi dušo Bogu izročila.

6. **Petek**. Sv. *Brunon*, spozn. in ustanovnik ostrega reda kartuzijanov. † 6. vinot. 1101. — Sv. *Ságar*, škof in sprič. v Laodiceji na Jutrovem, je bil učenec sv. apostelja Pavla. — Ss. *Marcel*, *Kast*, *Emilij* in *Saturnin*, sprič. v Kapvi na Laškem. — Sv. *Magen*, spozn.

in škof v Opitergiju na Istrijskem, njegovo truplo počiva v Benetkah.

7. **Sabota**. Sv. *Marka Rimljan*, papež. † 7. vinot. 336. l. — Ss. *Marcel* in *Apulej*, sprič. v Rimu, sta se spervenja držala čarovca Simona; ko pa sta videla čudovite dela sv. Petra, sta se njegovega uka poprijela, in dosegla mučeniško krono po smrti svetih aposteljev Petra in Pavla. — Ss. *Sergij* in *Bah*, viši poveljnika cesarske armade, sprič. (Gl. daljši popis v Dan. lansk. leta. List 40.)

Na mostu.

Kam dereš li, šumeča, bistra voda? —
Kako vertinčijo se ti valovi!
Se ti mudi proti deželi novi?
Kam žene, tira tvoja te osoda? —

„Mi ték naznanjen moj je od Gospoda,
V Njegovi gibljem vedno se osnovi;
Nobeni me ne zaderže jezovi,
Nihče ne vbrani mi v morjé pohoda.“

„Se trudiš, péhaš tudi ti hoditi
Le tisto pot, ki jo Gospod odloči?
Boriš junaško s strastmi se viharja?“ —

„O blagor ti, če moreš priterditi!
Ko zadnji dan veslanja je nazoči,
Slavil boš večno tam morjá Vladarja.“

Radoslav.

V hiralnici sv. Jožefa, v kateri so undan mil. knez in škof kapelo in poslopje blagoslovili, se je preteklo nedeljo odperlo pribežališe za ubožne šolarje, katerih starši so delavci po fabrikah itd. in ne morejo čez dan na nje paziti. Tudi nekteri študentje so vmés. Čez dan ostanejo pod nadzorstvom in se učijo, dobé kosilo opoldne in čez noč hodijo domú. To lepo djanje je oskerbela družba sv. Vincencija, ki si je s tem pridobila občno pohvalo po mestu; veliko gg. trgovcev in družih je dalo že prav lepih in velikih darov v rižu, moki in drugem živežu. Sprejetih je dozdej kacij 20 vseh skupaj in to število, kolikor vemo, se ne bo za zdaj moglo prestopiti, ako ne bo v ta namen prihajalo posebnih darov. — O tej priliki bodi omenjeno tudi to, da hiralnica ima še obilno dolgov plačati, torej zastonj zdaj še ne more sprejemati neozdravljencev. Darovi za hiralnico, ki jih je poprej sprejemal g. K. Heidrih, se lahko pošiljajo novemu špiritvalu č. g. Jan. Flis-u.

Zgubil je č. g. Fr. Vidic, kaplan pri sv. Ignaciju v Gorici, zapisnico, ali zapisne bukvice (Notizbüchl), in sicer na poti z Brezja do Podnarta. Imel je v njih marsikako opombo in opazko zapisano, ki ima le za njega vrednost, za družega človeka pa nobene ne, tudi nekaj vizit-kart in tri fotografije. Pripravljen je najdeniku lepo darilo dati, ako mu pošlje knjižico, in prosi zadevne gospode, da bi se za to reč popečali.

Zahvala. Z nar večji zahvalo poterjujem zopetni sprejem 417 gl. 66 soldov po „Zgodnji Danici“ za naše pogorelce nabranih milodarov.

Prosim Vas vljudno, naznanite še naslednje dobrotnike in darove, ki so bili meni naravnost poslani:

Premilostni knezoškof gospod dr. Janez Krizostom Pogačar 100 gl. — Visokočastiti dekan na Verhniki g. Martin Šlibar 15 gl. — Častiti vojaški kurat v Terstu g. K. L. Hut 2 gl. — Nunski spovednik v Loki č. g. M. Jeriha 15 gl. — Gospa Frančiška Šupevec v Ljub-

ljani 100 gl. — G. Juri Lercher, knjigoteržec v Ljubljani 2 gl. — G. Peter Buduvinac iz Budovince 5 gl. — V. č. dekan iz Žabnice g. L. Ferčnik 2 gl. — Č. g. Belar, kaplan v Smledniku 5 gl. — Gospa Leopoldina Mulaj iz Verhnice 100 gl. — Gospa Marija Kalister v Terstu 640 gl. — Gospa Marija Kos iz Občine 20 gl. — Zatičniška fara 27 gl. 10 kr. — Dekanijska fara v Cirknici 151 gl. 53 kr. — Tersteniška fara 13 gl. — V. č. g. Janez Vovk, fajmošter v Šentjerneju 10 gl. — V. č. g. T. Thaler, fajmošter v Rojani v Terstu 10 gl. — Unška fara 48 gl. — Planinska fara 70 gl. — Dekanijska Verhniška fara 178 gl. 50 kr. — Fara Lesce 18 gl. — Škocijanska fara na Dolenjskem 24 gl. — Zapoška fara 2 gl. — Hotederška fara 5 gl. — Neimenovan 3 gl. 50 kr. — Č. g. Alojzi Stare iz Rove 12 gl. — Neimenovan iz Pazina 1 gl. 50 kr. — Češnjiška fara 6 gl. — Dekanijska fara v Begnjah 43 gl. — Ledinska fara 9 gl. — Dekanijska fara v Ribnici 85 gl. 50 kr. — Č. g. Fid. Okorn iz Lokavec pri Ajdovšini 5 gl. — Mošnjiška fara 8 gl. — Šentviška fara nad Ljubljano 23 gl. — Č. g. Martin Končnik, kaplan v Ložu, 1 gl. — Podkrajška kuracija 13 gl. 16 kr. — Fara Bukovčica 5 gl. 98 kr. — Po v. č. g. T. Thalerju iz Rojane zopet 11 gl. 50 kr. — Topolska fara 5 gl. — Selška fara 8 gl. 33 kr. — Dekanijska fara v Šmarji 20 gl. 50 kr. — Verhpoljska kuracija 10 gl. — Vikarija Zagorje 11 gl. — Studenška fara na Dolenjskem 21 gl. — Č. g. Venc. Peharec iz Sore 2 gl. — Mestna Loška fara nekaj obleke in 31 gl. 32 kr. — Slavinska fara 3 gl. — Podvelbska kuracija 9 gl. 53 kr. — Zaplanska fara 16 gl. 25 kr. — Fara v Radečah 21 gl. — Fara na Studenem 18 gl. — Preč. g. Karol Legat, kanonik v Novem mestu, 10 gl. — Vikarija Černiverh 18 gl. — Zavraška fara 5 gl. 10 kr. — Hrenovška fara 54 gl. — Poljanska fara nad Loko 13 gl. — Mestna Radolska fara 15 gl. — Premška fara 5 gl. — Prečniška fara 4 gl. — Šentjernejska fara 18 gl. in č. g. J. Lenasi, kaplan, 2 gl. 20 kr. — Č. g. Janez Lesjak, fajmošter v Kostanjevici, 11 gl. in g. kaplan 1 gl. — Č. g. Ign. Okorn, fajmošter v Senožčah, 6 gl. — Vikarni vrad v Sedli pri Karfreitu 10 gl. — Po „Slovenca“ zbirka 33 gl. — Bog poverni sto in stoterno vsim dobrotnikom!

V Logatcu, 25. kimovca 1876.

Mat. Markič, fajmošter.

Tudi v Jablanu pri Mirni peči je ogenj pokončal 8 kmetom skor vse poslopje, in pogorelci so veliki reveži, ki naj bodo priporočeni Bogu in dobrim ljudem v pomoč.

Na Vačah je bila 20. t. m. slovesnost v spomin ranjcega slavnega pisatelja slovenskega, škofa Mateja Ravnikarja. Vdeležilo se je veliko duhovnov in obilno ljudstva.

Iz Leskovec, 24. kimovca. Nas je Bog hudo obiskal male maše dan. Popoldne ob tréh se je usula suha toča in vse poklestila, kar je bilo še na polji. Od našega Studora do Cirkna, Novake, vso Davčo — tam gori je bil še ves pridelek zunaj — do Sôrice, vse je stolkla, in kar je ostalo, je poterla pa drugi dan — v saboto. Létina bi bila sicer pičla, zdaj je pa prav slaba, posebno za Davčane, ki so ob vse!

Visoka starost. Varšavski dnevniki naznanjujejo, da na Poljskem živi žena, ktere kerstni list spričuje, da je bila rojena l. 1709; ima tedaj zdaj 167 lét, in je neki še prav zdrava.

Z bojišča. Serbska vojna je kneza Milana za kralja oklicala. Stalna skupščina je ta oklic 22. kimovca sprejela in prosi vlado, naj dela na to, da se serbska polna

samostojnost berž ko berž vresniči. V adresi do ministerskega predsedstva stalni odbor ostro toži trinoštvo turške vlade in pravi, da serbska vojska zoper Turka je vojska za bitje, za svobodo in človeške pravice serbskega naroda, ne pa boj zoper kako vero ali narodnost, ter nočejo drugim utergovati, kar sami zahtevajo, naj si bodo kakoršne koli vere in narodovnosti. — Orožje med Serbi in Turki, kakor se sliši, ima počivati še dalje 8 dni, ter do 2. vinotoka.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Leop. Zaletel pride iz Postojne v Borovnico; č. g. Fr. Cirar v Preddvor; č. g. Peter Ogrinec iz Poljan na Trato, za duh. pom. — Umerl je 21. t. m. v Škrilu č. g. Jan. Križe, fajm. v pokoju. R. I. P.

V Terzaški škofiji: Č. g. Jak. Gomilšak, kaplan sekorske škofije, je imenovan nemški pridigar pri novem sv. Antonu v Terstu; č. g. Janez Ivič, duh. pomočnik gre iz Tinjana za farnega oskerbnika v Grizinjano; na njegovo mesto pride č. g. Martin Sote-Sumbarac; č. g. Anton Svetlin, kurat v pokoju v Hrušici, se preseli v Orehek (v ljubljanski škofiji); č. g. Janez Černe, duh. pomočnik pri sv. Jakopu v Terstu, gre za kaplana k novemu sv. Antonu; č. g. Janez Skabar iz Mil (Muggia) za duh. pom. k sv. Jakopu; č. g. Jak. Daris, učit. in kaplan v Piranu, ko duh. pom. v Mile. („Anc.“)

V Kerški škofiji: Fara Hörzendorf je dobil ondotni provizor č. g. Thalhammer Dom. Za provizorje so predstavljani čč. gg.: Šavbach Jan. iz Belaka v Klanče; Šercer Ant. iz Černe v Žitaroves; Einspieler A. iz Grabštanja v bližnji št.-Peter in Leskovec Franc iz Laboda v št.-Lorenc na Gori. — Pastirsko službo nastopijo kot kaplani čč. gg.: Formas Franc v Labodu; Heiser Jan. v Lipi nad Sachsenburgom; Sladeček Karol v Etendorfu in Volavčnik Jan. v Doberlivesi. — Č. g. Pirš Matevž, fajmošter v št.-Lorencu na gori, šel je proste volje v stalni pokoj.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Logatcu: Dar fare sv. Trojice pri Mokronogu po č. g. fajm. Jož. Gerčarju 24 gl. — N. S. iz Nov. mesta 4 gl. — Iz Podbrezja nabirk po cerkvi po č. g. M. Slapniku 5 gl. — Iz Šentvida pri Zatičini po č. g. Greg. Jak. 18 gold. — Iz Zapóg 1 gold. — Z Gojzda po preč. g. dekanu 3 gl. — Iz Krašnje po č. g. fajmošter 5 gold. — Č. gosp. Andr. Stritar, duhoven v pokoju, 2 gl.

Za pogorelce v Čemšeniku: Iz Zapóg 1 gl.

Za pogorelce v Ižanski fari: Iz Zapóg 1 gl.

Za pogorelce v Mirni peči: Iz Zapóg 1 gl.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Preč. g. dekan Kamniški 5 gl. — Iz Zapóg 1 gl.

Za sv. Očeta: N. S. sv. Očetu v zahvalo za sv. leto 5 gl.

Za novo cerkev v Suši: Iz Zapóg 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz Zapóg 1 gl.

Za bulgarski misijon v Adrianopoljnu: Preč. gosp. dek. Kamniški 5 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Č. g. U. Zup. v Lesk.: Poslano je došlo, kakor kaže zadnja Danica. Drugo, kadar zvéim.